

Αβγά σου καθαρίζουνε;

Μια φορά το χρόνο, οι Ρωμαίοι γιόρταζαν - για να τιμήσουν την Αφροδίτη και το Διόνυσο - μ' έναν πολύ τρελό και παράξενο τρόπο:

Κάθε 15 Μαΐου, έβγαινε ο λαός στις πλατείες και άρχιζε τον «πετροπόλεμο» με ... αυγά μελάτα! Χιλιάδες αυγά ξοδεύονταν εκείνη την ημέρα για διασκέδαση κι ο κόσμος γελοούσε ξεφρενιασμένα.

Τα γέλια αυτά εξακολουθούσαν για βδομάδες ολόκληρες.

Στη γιορτή αυτή δεν έπαιρναν μέρος μονάχα οι πολίτες, που ήταν κατώτερης κοινωνικής θέσης, αλλά και ανώτεροι κρατικοί υπάλληλοι, στρατηγοί, άρχοντες, Ρωμαίες δεσποινίδες και αυτοκράτορες καμιά φορά.

Π. χ. ο «αυγοπόλεμος» ήταν μια από τις μεγάλες αδυναμίες του Νέρωνα, που πετούσε αβγά στους αξιωματούχους και τους ακόλουθους των ανακτόρων του, χωρίς να είναι η μέρα της γιορτής των αυγών.

Στο Βυζάντιο φαίνεται πως η γιορτή έγινε της μόδας, για πολύ λίγο διάστημα όμως. Σε πολλά βυζαντινά κείμενα, αναφέρεται συχνά, αλλά μόνο με δύο - τρία λόγια.

Έτσι από το περίεργο αυτό έθιμο - που η αιτία του χάνεται στα βάθη των αιώνων - έμεινε η ερωτηματική φράση: «αβγά σου καθαρίζουνε;».

Τη λέμε δε, όταν βλέπουμε κάποιον να γελά χωρίς λόγο και αφορμή.

Άλλος πλήρωσε τη νύφη

Στην παλιά Αθήνα του 1843, επρόκειτο να συγγενέψουν με γάμο δύο αρχοντικές οικογένειες: Του Γιώργη Φλαμη και του Σωτήρη Ταλιάνη.

Ο Φλαμης είχε το κορίτσι και ο Ταλιάνης το αγόρι.

Η εκκλησία, που θα γινόταν το μυστήριο, ήταν η Αγία Ειρήνη της Πλάκας.

Η ώρα του γάμου είχε φτάσει και στην εκκλησία συγκεντρώθηκαν ο γαμπρός, οι συγγενείς και οι φίλοι τους. Μόνο η νύφη έλειπε.

Τι είχε συμβεί; Απλούστατα.

Η κοπέλα, που δεν αγαπούσε το νεαρό Ταλιάνη, προτίμησε ν' ακολουθήσει τον εκλεκτό της καρδιάς της, που της πρότεινε να την απαγάγει.

Ο γαμπρός άναψε από την προσβολή, κυνήγησε την άπιστη να την σκοτώσει, αλλά δεν κατόρθωσε να την ανακαλύψει.

Γύρισε στο σπίτι του παρ' ολίγο πεθερού του και του ζήτησε τα δώρα που είχε κάνει στην κόρη του.

Κάποιος όρος όμως στο προικοσύμφωνο έλεγε πως οτιδήποτε κι αν συνέβαινε προ ή μετά το γάμο μεταξύ γαμπρού και νύφης "δε θα ξαναρχούτο τση καντοχή ουδενός οι μπλούσιεςπραμάτιες και τα τζοβαΐρια όπου ανταλλάξασι οι αρρεβωνιασμένοι".

Φαίνεται δηλαδή, ότι ο πονηρός γερο - Φλαμής ήξερε από πριν, τι επρόκειτο να συμβεί γι' αυτό έβαλε εκείνο τον όρο.

Κι έτσι πλήρωσε ο φουκαράς ο Ταλιάνης τα δώρα του άλλου.

Από τότε οι παλαιοί Αθηναίοι, όταν γινόταν καμιά αδικία σε βάρος κάποιου, έλεγαν ότι "άλλος πλήρωσε τη νύφη".

Η καρδιά σου είναι από πέτρα

Τη φράση αυτή την πρωτοβρίσκουμε στον Όμηρο.

Πριν να πεθάνει ο Έκτορας, λέει στον Αχιλλέα:
"Η καρδιά σου είναι από πέτρα.
Να θυμάσαι, λοιπόν, πως εξαιτίας μου οι θεοί
θα είναι οργισμένοι εναντίον σου,
την ημέρα που ο Πάρις και ο Απόλλων,
παρ' όλη τη γενναιότητά σου, θα σε σκοτώσουν
δίπλα στις Σκαιές Πύλες".

Ό,τι έγινε, έγινε

Ο Ησίοδος λέει ότι:
"Ούτε οι θεοί δεν μπορούν να κάνουν
το παρελθόν να μην ... υπήρξε ποτέ".

Οι παλιοί έλεγαν: "Τα γινόμενα (ή γεγενημένα)
ουκ απογίνονται".
Οι Ρωμαίοι έλεγαν: "Facta semper facta",
δηλαδή: "Τα γεγονότα είναι πάντα γεγονότα",
που πάει να πει: "έχουν συμβεί, έστω και αν
μετέπειτα αλλάξουν οι καταστάσεις".

Το 1862 - 63, στην πλατεία Ομονοίας
(γι' αυτό την ονόμασαν έτσι), ο Κανάρης,
γέροντας πια, πέτυχε να συμφιλιώσει με το κύρος
του τις αλληλομαχόμενες φατρίες και να ξαναενώσει
το λαό, λέγοντας: "Ό,τι έγινε, έγινε, περασμένα
ξεχασμένα και να δώσουμε όλοι τα χέρια".

Ο χρόνος είναι χρήμα

Λέγεται πως... το ρητό αυτό,
που έγινε παροιμιώδες στην ελληνική γλώσσα,
είναι αγγλικό: «Time is money».

Είναι δε στην έννοιά του το ίδιο με το δικό μας
αρχαίο «Χρόνου Φείδου», δηλαδή
«Να λυπασαι το χρόνο».

Όταν, μάλιστα, επρόκειτο για υπομονή,
οι πρόγονοί μας έλεγαν:
«Σταγών ενδελεχίζουσα κοιλαίνει πέτραν»,
δηλαδή «Σταγόνα που επιμένει τρυπάει την
πέτρα»,
στη δε λαϊκή φρασεολογία συναντάμε το
χαρακτηριστικό δίστιχο:
«Σταλαγματιά, σταλαγματιά το μάρμαρο
τρυπιέται. Αγάπη που δεν παίρνεται δεν πρέπει
ν' αγαπιέται»

Το 'να χέρι νίβει τ' άλλο...

Την παροιμία αυτή ο λαός την έχει συμπληρώσει
με τη φράση: και τα δυο το πρόσωπο.

Η παροιμία αυτή στην αρχική της μορφή είναι
αρχαιότατη και τη συναντούμε με μικρές
παραλλαγές σε πολλούς συγγραφείς.
Σ' ένα στίχο του Πυθαγόρειου φιλόσοφου
και ποιητή Επίχαρμου διαβάζουμε:
"Α δε χείρ ταν χείρα νίζει. δος τι λάβοις τι κα".
Αυτή η διατύπωση αποσαφηνίζει εξολοκλήρου
και την έννοια της παροιμίας:
"Το ένα χέρι νίβει τ' άλλο. δώσε κάτι,
για να πάρεις κάτι".
Δηλαδή, δεν μπορεί να έχει κανείς απαίτηση
να αποκτάει ωφελήματα, χωρίς να προσφέρει
και ανταλλάγματα.

